

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЧНИЙ
КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ЛІСУ, МИСЛИВСТВОЗНАВСТВА ТА ІХТІОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан біологічного факультету

_____ Л.О. Омелянчик
(підпис) (ініціали та прізвище)

«_____» _____ 2018

Економіка лісового та садово-паркового господарства
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки _____ бакалаврів
(назва освітнього ступеня)

спеціальності 205 «Лісове господарство»
(шифр, назва спеціальності)

спеціалізації / предметної спеціальності _____
(якщо є) (шифр і назва)

освітньо-професійна програма Мисливське господарство
(назва)

Укладач: **Тунік А.Г., к.с.-г.н., доц. каф. біології лісу, мисливствознавства та іхтіології**
(ІПБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри біології лісу,
мисливствознавства та іхтіології

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2018 р.
Завідувач кафедри біології лісу,
мисливствознавства та іхтіології

_____ В.І. Домніч
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету біології

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2018 р.
Голова науково-методичної ради
факультету біології

_____ В.В. Перетяцько
(підпис) (ініціали, прізвище)

2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство (шифр і назва)	нормативна	
Розділів – 2	Спеціальність 205 Лісове господарство (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 180 год.		-	5-й
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – 22 год. самостійної роботи студента – 158 год.	Спеціалізація / Предметна спеціальність (якщо є) _____ (шифр і назва)	Лекції	
		-	10 год.
	Освітньо-професійна програма Мисливське господарство (вписати назви усіх програм)	Практичні/Семінарські/Лабораторні (обрати вид занять відповідно до навчального плану)	
		-	12 год.
		Самостійна робота	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	-	158 год.	
	Вид підсумкового контролю: екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка лісового та садово-паркового господарства» є надання студентам знань, умінь, навичок необхідних для професійної діяльності в лісовому та садово-парковому господарствах, так як з переходом економіки України до ринку, зростають вимоги до економічної підготовки спеціалістів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Економіка лісового та садово-паркового господарства» є: допомогти студентам вивчити конкретні форми прояву у лісовому господарстві економічних законів та категорій і на цій основі прищепити їм навички самостійного економічного аналізу для прийняття ефективних управлінських рішень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** економічні основи виробництва в лісовому і садово-парковому господарстві; сутність та зміст основних економічних категорій; шляхи підвищення ефективності лісогосподарського виробництва; багатоцільові основи використання лісових ресурсів; методи економічного обґрунтування для прийняття управлінських рішень;

вміти: виконувати техніко-економічні розрахунки і на їх основі здійснювати аналіз альтернативних рішень; розраховувати і володіти основами бізнес-планів; застосовувати новітні форми і види оплати і організації праці.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей:** студенти повинні вміти виконувати

техніко-економічні розрахунки і на їх основі здійснювати аналіз альтернативних варіантів для вибору оптимальних рішень.

Міждисциплінарні зв'язки.

«Економіка лісового та садово-паркового господарства» — прикладна економічна дисципліна і, водночас, є базовою при вивченні інших прикладних економічних наук. Вивченню навчальної дисципліни "Економіка лісового та садово-паркового господарства" повинно передувати засвоєння студентами таких дисциплін, як «Вища математика», «Основи інформатики», «Основи економічної теорії». «Економіка лісового і садово-паркового господарства» є базою для вивчення таких навчальних дисциплін як «Організація лісгосподарського виробництва», «Планування лісгосподарського виробництва», «Планування зеленого господарства», «Бухгалтерський облік та аудит», «Основи маркетингу». Компетентності сформовані у студентів під час вивчення даної дисципліни використовуються в подальшому для проходження навчальних практик; проведення науково-дослідних та проектних робіт під час виконання кваліфікаційної роботи бакалавра.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Наукові основи економіки лісового та садово-паркового господарства. Планування і проектування у садово-парковому господарстві

Тема 1. Предмет завдання і методи науки «Економіка лісового та садово-паркового господарства»

Стан галузі і перспективи її розвитку. Характеристика виробничого процесу у садово-парковому господарстві. Особливості підприємницької діяльності в лісовому господарстві.

Тема 2. Організаційно-правові форми підприємницьких формувань у лісовому та садово-парковому господарствах, їх організаційно-економічні основи

Види підприємств у лісовому та садово-парковому господарствах. Організаційно-економічні основи підприємств різних форм власності. Організаційна структура підприємств лісового та садово-паркового господарств. Функції і завдання окремих структурних підрозділів підприємства. Види бізнес-планів, їх призначення і функції.

Тема 3. Організація планування і проектування у лісовому та садово-парковому господарствах

Сутність планування як функції управління. Завдання і принципи планування економічного розвитку підприємства. Система внутрішнього господарського планування. Перспективне бізнес-планування. Види бізнес-планів, їх призначення і функції.

Тема 4. Організація проектування у лісовому та садово-парковому господарствах

Порядок проведення проектних робіт. Проектно-кошторисна документація, її складу, порядок узгоджень і затвердження.

Розділ 2. Організація використання землі, засобів виробництва та трудових ресурсів у лісовому та садово-парковому господарствах

Тема 5. Організація будівництва в господарствах

Класифікація та етапи садово-паркових будівельних робіт. Підготовчі й основні роботи. Плани виконання робіт. Порядок приймання об'єктів в експлуатацію.

Тема 6. Організація використання землі та основних засобів виробництва

Організація раціонального використання земельних ресурсів. Поняття, склад і структура засобів виробництва в лісовому та садово-парковому господарствах.

Тема 7. Організація виробничої діяльності на підприємствах лісового та садово-паркового господарств

Трудові ресурси як головна продуктивна сила. Організаційно-економічна основа їх ефективного використання. Форми організації праці трудових колективів. Основні форми і системи оплати праці. Організація матеріального стимулювання праці.

Тема 8. Форми господарювання в підприємствах лісового та садово-паркового господарства

Паспорт лісового та садово-паркового об'єктів. Види обстежень господарств та їх призначення. Державний контроль за охороною зелених насаджень. Вимоги до охорони насаджень. Інвентаризація, облік та охорона зелених насаджень.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин			
	заочна форма			
	усього	у тому числі		
л		практ.	сам. роб.	
1	6	7	8	9
Розділ 1. Наукові основи економіки лісового та садово-паркового господарства. Планування і проектування у садово-парковому господарстві				
Тема 1. Предмет завдання і методи науки «Економіка лісового та садово-паркового господарства»	24	1	1	22
Тема 2. Організаційно-правові форми підприємницьких формувань у лісовому та садово-парковому господарствах, їх організаційно-економічні основи	24	1	1	22
Тема 3. Організація планування і проектування у лісовому та садово-парковому господарствах	25	1	2	22
Тема 4. Організація проектування у лісовому та садово-парковому господарствах	26	2	2	22
Разом за розділом 1	99	5	6	88

Розділ 2. Організація використання землі, засобів виробництва та трудових ресурсів у лісовому та садово-парковому господарствах				
Тема 5. Організація будівництва в господарствах	25	1	2	22
Тема 6. Організація використання землі та основних засобів виробництва	25	1	2	22
Тема 7. Організація виробничої діяльності на підприємствах лісового та садово-паркового господарств	29	1	2	26
Тема 8. Форми господарювання в підприємствах лісового та садово-паркового господарства	2	2	-	-
Разом за розділом 2	81	5	6	70
Усього годин	180	10	12	158

5. Теми лекційних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
		заочна
1	Предмет завдання і методи науки «Економіка лісового та садово-паркового господарства»	1
2	Організаційно-правові форми підприємницьких формувань у лісовому та садово-парковому господарствах, їх організаційно-економічні основи	1
3	Організація планування і проектування у лісовому та садово-парковому господарствах	1
4	Організація проектування у лісовому та садово-парковому господарствах	2
5	Організація будівництва в господарствах	1
6	Організація використання землі та основних засобів виробництва	1
7	Організація виробничої діяльності на підприємствах лісового та садово-паркового господарств	1
8	Форми господарювання в підприємствах лісового та садово-паркового господарства	2
Разом		10

6. Теми практичних занять

(обрати вид занять відповідно до навчального плану)

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
		заочна
1	Принципи організації лісового та садово-паркового господарств	1
2	Організаційно-правові форми підприємницьких формувань, їх організаційно-економічні особливості	1
3	Види товариств, їх організаційно-економічні особливості	2
4	Організаційно-економічні особливості акціонерних товариств	2
5	Поняття виробничих і невиробничих фондів, їх класифікація	2
6	Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів лісгосподарських та садово-паркових формувань	2
7	Наукова організація праці та її основні напрямки	2
Разом		12

7. Самостійна робота

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
		заочна
1	Принципи організації лісового та садово-паркового господарств	22
2	Організаційно-правові форми підприємницьких формувань, їх особливості	22
3	Переваги та недоліки партнерств	22
4	Види товариств, їх організаційно-економічні особливості	22
5	Поняття предметів і засобів праці. Засади виробництва	22
6	Поняття основних та оборотних засобів виробництва	22
7	Показники ефективності використання оборотних фондів	26
Разом		158

Індивідуальне завдання

(при наявності)

Відповідно до освітньої програми та навчального плану підготовки бакалаврів із дисципліни «Економіка лісового та садово-паркового господарства» самостійна та індивідуальна робота є невід'ємною складовою навчального процесу, під час виконання якого студент має виявити знання теоретичних положень та набуті практичні навички. Індивідуальне завдання вводиться з метою заохочування студентів до планомірної, систематичної роботи, самостійного грамотного оперативного пошуку необхідної інформації з різних джерел та її узагальнення, стимулювання творчого підходу до вивчення дисципліни та науково-дослідної роботи. Методичні вказівки для забезпечення індивідуальної роботи студентів представлено у навчально-методичному комплексі дисципліни та розміщено у системі moodle.

8. Види контролю і система накопичення балів

Визначення рівня знань, умінь і навичок засвоєних студентом з навчальної дисципліни здійснюється у формі поточної та підсумкової атестації.

Поточна атестація – орієнтований на визначення рівня оперативного засвоєння студентами теоретичного матеріалу та практичних навичок. Виконання студентом завдань поточного контролю є обов'язковим етапом вивчення дисципліни.

Формами поточного контролю з навчальних занять є: усне опитування під час проведення практичних занять, перевірка і захист практичних робіт.

Підсумкова атестація – комплексне оцінювання якості засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного і практичного матеріалу навчальної дисципліни визначається як сума балів на підставі результатів усіх контрольних заходів, що передбачені навчальним планом за весь термін викладання дисципліни.

Формами підсумкового контролю з навчальних занять є: захист індивідуального завдання; складання екзамену.

Результати поточної та підсумкової атестації доводяться до відома студентів.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни вважається остаточною та вноситься у Додаток до диплома.

Розподіл балів, які отримують студенти за системою накопичення

№ п/п	Види контрольного заходу / кількість контрольних заходів / кількість балів	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1	Підготовка завдань практичної роботи			
2	Контрольне опитування за результатами вивчення матеріалу <i>1 розділу</i> (проводиться по завершенню вивчення Теми 4 у вигляді письмового опитування).			
3	Контрольне опитування за результатами вивчення матеріалу <i>2 розділу</i> (проводиться по завершенню вивчення Теми 8 у вигляді письмового опитування).			
4	Підсумковий контроль – екзамен	Індивідуальне практичне завдання		
	Контрольне опитування за вивченим матеріалом курсу (проводиться по завершенню вивчення курсу)			
Усього				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	55 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Закон України «Про благоустрій населених пунктів» від 6 вересня 2008 р.
2. Закон України «Про внесення змін до лісового кодексу України» від 8 лютого 2006 р.
3. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць / В. П. Кучерявий. — Львів : Світ, 2005. — 456 с.
4. Сенько Є. І. Економіка лісового та садово-паркового господарства: навчальний посібник. — Л. : НЛТУ, 2012. — 408 с.

Додаткова:

1. Синякевич І.М. Економіка лісокористування: навч.підруч. / І.М. Синякевич.— Львів: ІЗМН, 2000. — 402 с.
2. Johansson P.O., Lofgren K. The Economics of Forestry and Natural Resources. — Oxford, UK: Basil Blackwell, 1998. — 291 pp.

Інформаційні ресурси:

1. DEREVO.info — інформаційний портал деревообробної галузі.
Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/lglpdp/>

Примітка: Рекомендована література складається на основі картки забезпеченості дисципліни (картка оновлюється 1 раз на 5 років), підписаної викладачем, завідувачем кафедри та співробітником бібліотеки. До основної літератури відносять підручники, навчальні і навчально-методичні посібники, курси (конспекти) лекцій, методичні рекомендації тощо. Монографії, дисертації, наукові статті і збірники, періодичні видання тощо відносять до додаткової літератури.

Література оформлюється відповідно до вимог ДСТУ 7.1:2006 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://library.znu.edu.ua/site/obyavlenia/DSTU_7-1_2006-Bibliografichnyy_zapus.pdf

Погоджено

з навчальним відділом

« _____ » _____

Перелік контрольних питань для самоперевірки з дисципліни «Економіка лісового та садово-паркового господарства»

1. Поясніть значення терміну «економіка».
2. Назвіть три головні проблеми, які вирішує наука економіка.
3. Що таке економіка лісового і садово-паркового господарства?
4. Який взаємозв'язок існує між економікою лісового і садово-паркового господарства та економічною теорією?
5. Поясніть зв'язки економіки лісового і садово-паркового господарства з іншими суспільними та спеціальними дисциплінами.
6. Наведіть класифікацію економічних ресурсів. Які види економічних результатів кожен з ресурсів продукує та які з них є найважливішими для економіки лісового господарства?
7. Які ресурси лісу вперше стали об'єктом права власності?
8. Назвіть головні чинники, які визначають особливості лісового господарства як галузі.
9. У чому полягає сутність виробництва у лісовому господарстві?
10. У чому полягає сутність виробництва у лісовому господарстві?
11. Охарактеризуйте зв'язок лісового і садово-паркового господарства з іншими галузями народного господарства.
12. Наведіть визначення поняття *лісові ресурси* за Лісовим кодексом.
13. Які ресурси є лісовими ресурсами державного значення?
14. Які існують види спеціального використання лісових ресурсів?
15. Якими показниками характеризується лісовий фонд?
16. Якими економічними показниками характеризується рівень використання лісосировинних ресурсів?
17. Що таке зелені насадження?
18. Що таке засоби виробництва?
19. Які засоби виробництва відносяться до основних фондів?
20. Назвіть особливості основних фондів.
21. Наведіть класифікацію основних фондів.
22. За якими показниками здійснюється облік основних фондів?
23. Що таке виробничі і невиробничі основні фонди?
24. За якими вартостями та з якою метою здійснюється облік основних фондів?
25. За якими ознаками основні фонди поділяються на активні і пасивні?
26. Що таке моральний та фізичний знос?
27. Охарактеризуйте показники забезпечення підприємства основними фондами.
28. Охарактеризуйте показники стану основних фондів підприємства.
29. Охарактеризуйте показники ефективності використання основних фондів підприємства.
30. Що таке амортизація основних фондів?
31. Які методи використовуються для нарахування амортизації основних фондів?

32. Як здійснюється відтворення основних фондів?
33. Які існують джерела відтворення основних фондів.
34. Як здійснюється кругообіг основних фондів.
35. Охарактеризуйте особливості оборотних засобів. Склад оборотних засобів.
36. Що таке оборотні фонди? Склад оборотних фондів.
37. Що таке фонди обігу? Склад фондів обігу.
38. Що таке обігові кошти? Назвіть джерела поповнення обігових коштів.
39. Поясніть цикл кругообігу оборотних засобів. Назвіть показники, які характеризують кругообіг і використання обігових коштів.
40. Охарактеризуйте шляхи поліпшення використання оборотних засобів.
41. Що таке праця і яке її значення в лісовому і садово-парковому господарстві?
42. Що таке продуктивність праці? Якими показниками вона характеризується?
43. Охарактеризуйте методи виміру продуктивності праці.
44. Що таке трудомісткість продукції? Види трудомісткості.
45. Перелічіть шляхи підвищення продуктивності праці.
46. Наведіть класифікацію кадрів за функціями, освітою, кваліфікацією та тривалістю роботи.
47. За якими показниками здійснюється облік кадрів?
48. Які показники характеризують оборот трудових ресурсів?
49. Що таке плинність кадрів? Якими показниками вона характеризується?
50. Що таке заробітна плата? Від яких факторів залежить її величина.
51. Назвіть особливості ринку праці та вартості робочої сили.
52. Наведіть форму мотивуючої оплати праці та поясніть позначення.
53. У чому полягає принцип інформативності при мотивуючій оплаті праці?
54. Які принципи необхідно враховувати при побудові схем оплати праці?
55. З яких елементів складається тарифна система?
56. Які форми оплати праці застосовуються в лісовому і садово-парковому господарстві?
57. Які системи оплати праці існують при відрядній формі?
58. Які системи оплати праці існують при погодинній формі?
59. Як здійснюється оплата праці службовців?
60. Що таке собівартість продукції лісового господарства?
61. Наведіть групування витрат за класифікаційними ознаками.
62. За якими елементами групуються витрати для визначення собівартості?
63. За якими калькуляційними статтями групуються витрати для розрахунку собівартості?
64. Вкажіть шляхи зниження собівартості продукції.
65. Що таке ціна? Перелічіть функції цін.
66. Які ціни за видами франко використовуються в лісовому виробництві? Поясніть значення терміну – “франко”.
67. Перелічіть види цін за рівнями регулювання.
68. Наведіть та поясніть формулу ціни.

69. Охарактеризуйте особливості ціноутворення та стратегію управління цінами на продукцію в лісовому господарстві.
70. Охарактеризуйте особливості фінансування виробництва у лісовому господарстві.
71. Що таке економічна рента?
72. У чому полягає економічна природа попенної плати?
73. Назвіть джерела фінансування лісовому виробництві.
74. Поясніть принципи визначення попенної плати в умовах ринкової економіки.
75. Перелічіть складові частини лісового доходу.
76. Охарактеризуйте систему оподаткування лісового господарства, при якій об'єктом оподаткування є земля.
77. Що таке зовнішні ефекти? Наведіть приклади негативних і позитивних зовнішніх ефектів.
78. Якими чинниками визначається більша вартість грошей тепер, ніж у майбутньому?
79. Яка залежність існує між номінальною нормою інтересу, реальною нормою інтересу та інфляцією?
80. Що таке інвестування?
81. Як називається визначення теперішньої вартості майбутніх грошових потоків? Наведіть формулу.
82. Що таке пролонгування? Наведіть формулу.
83. Що таке інвестиційний аналіз?
84. Що таке чиста теперішня вартість? Як вони використовуються для оцінки ефективності інвестицій?
85. Що таке індекс прибутковості? Як він використовується для оцінки ефективності інвестицій?
86. Що таке внутрішня норма віддачі? Як вона використовується для оцінки ефективності інвестицій?
87. Що таке ефект і які бувають види ефектів?
88. Що таке економічний ефект?
89. Назвіть та охарактеризуйте види економічних ефектів.
90. У чому полягає принцип екологічної обачливості в економіці?
91. Чим відрізняються поняття *ефект* і *ефективність*.
92. Охарактеризуйте базові принципи економічної ефективності лісогосподарських проектів.
93. Поясніть зміст принципу економічної ефективності «з» та «без».
94. Охарактеризуйте методику аналізу економічної ефективності на прикладі проекту в лісовому і садово-парковому господарстві.

ТИПОВІ ЗАДАЧІ

1. Теперішня вартість становить 60 грн. Чому дорівнюватиме її еквівалент через 3 роки при нормі інтересу 20% ?
2. Вартість придбаного обладнання складає 180 тис. грн. Очікуваний строк корисного використання обладнання – 8 років. Чому дорівнює річна сума амортизаційних відрахувань за прямолінійним методом, якщо ліквідаційна вартість складатиме 5 тис. грн.?
3. Визначити відновну вартість зелених насаджень, а саме: 15 дерев дуба задовільного стану з діаметром на висоті грудей 26 см, та 3 сухостійних кленів гостролистих із діаметром на висоті грудей 35 см. Інфляція становила: у 2000 р. – 13,5%; 2001 р. – 12,7%; 2002 р. – 15,7%; 2003 р. – 10,2; 2004 р. – 9,8%; 2005 р. – 11,8%.
4. Постійні витрати підприємства становлять 52000 грн. за рік. Змінні (непостійні) витрати на одиницю продукції становлять 5 грн. Знайти мінімальну кількість продукції, яку необхідно виробляти і реалізовувати підприємству за ціною 19 грн., щоб залишатись беззбитковим.
5. Ціна товару становить 450 грн. Чому дорівнює рентабельність, якщо технологічна собівартість складала 279 грн., загальнозаводські витрати – 57 грн., а адміністративні та інші витрати дорівнюють 20% виробничої собівартості товару?
6. Чому дорівнює повна собівартість товару, якщо роздрібна ціна складає 1230 грн., рентабельність – 10%, торговельна націнка – 10% роздрібною ціни, а податок на додану вартість 16,7% оптової ціни реалізації товару?
7. Чому дорівнює еквівалент теперішньої вартості 170 грн. через 5 років при нормі інтересу в 16%?
8. Щорічний чистий дохід (прибуток) від лісового парку становить 2,5 тис. грн. Якою є його теперішня вартість при нормі інтересу 6%?
9. Чому дорівнює чиста теперішня вартість деревообробного обладнання, якщо початкова інвестиція на його придбання становила 29 тис. грн. і протягом 5 років воно приносило однаковий щорічний дохід у розмірі 14 тис. грн. при нормі інтересу 12%?
10. Чому дорівнює теперішня вартість очікуваних через 5 років 130 грн. при нормі інтересу в 14%?
11. Чому дорівнює величина інфляції, якщо номінальна дорівнює 28%, а реальна норма інтересу - 15%?

